

מרכז מידע של המוסד לבטיחות ולגיהות

דואר אלקטרוני: info@osh.org.il

שאלה:

האם נדרשות בדיקות רפואיות לעובד מחצבה (עובד באבק מזיק)? 73298

התשובה:

בדיקות רפואיות תעסוקתיות נדרשות מעובדי מחצבות על פי התקנות הבאות: תקנות הבטיחות בעבודה (גיהות תעסוקתית ובריאות הציבור והעובדים באבק מזיק), תשמ"ד-1984, כוללות דרישה לבדיקה ראשונית ובדיקות חוזרות כלהלן:

14. חובת בדיקות רפואיות

בדיקה ראשונית לפני תחילת העבודה בתקנה 14 - (א) עובד יעבור בדיקה רפואית שלושה חודשים לפני התחלת עבודתו, כמפורט להלן:

"לא יתחיל אדם בעבודה בכל מקום שבו עובדים בחומר, אלא אם כן עבר בדיקה רפואית ראשונית, תוך שלושת החודשים שקדמו לתחילת העבודה, בידי רופא מורשה שקבע את התאמתו לעבודה בחומר".

ההגדרה של עובד בחומר היא: "עובד חשוף לאבק מזיק" - אדם החשוף עקב עבודתו החלקית או המלאה 200 שעות בשנה לפחות, לאבק מזיק באוויר ברמה העולה על מחצית החשיפה המשוקלת המרבית המותרת.

עפ"י התוספת הראשונה:

צורן דו-חמצני גבישי SiO₂ -

1. אבק בר-נשימה לריאות (קטן מ-7 מיקרון) 0.1 מ"ג/3מ

2. אבק כללי מרחף 0.3 מ"ג/3מ

(מחצית ערך החשיפה המרבית המשוקלת הוא 0.05 מ"ג/מ"ק עבור אבק בר-נשימה ו-0.15 מ"ג/מ"ק עבור אבק כללי מרחף).

קיימת דרישה לבדיקות חוזרות (תקנה 14):

(ב) לא יעסק אדם כעובד חשוף לאבק מזיק, אלא אם כן עבר בדיקה רפואית חוזרת בידי רופא מורשה, שיקבע את המשך התאמתו לעבוד בעבודה בחשיפה לאבק מזיק; בדיקה רפואית חוזרת תבוצע -

תק' תש"ס-2000

(1) באדם שגילו פחות מ-40 שנים (א) הבדיקה החוזרת הראשונה - שלוש שנים לאחר הבדיקה הראשונית

(2) והיא תכלול את הבדיקות המנויות בתקנה 15(א), למעט צילום רנטגן של הריאות, אשר יבוצע חמש שנים לאחר הבדיקה הראשונית;

(ב) בדיקה חוזרת שניה ואילך - שנתיים לאחר הבדיקה שקדמה לה והיא תכלול את הבדיקות המנויות בתקנה 15(א), למעט צילום רנטגן של הריאות, אשר יבוצע שלוש שנים לאחר הצילום שקדם לו;

תק' תש"ס-2000

(2) באדם שגילו למעלה מ-40 שנים או שעבד כעובד חשוף לאבק מזיק למעלה מ-10 שנים -

(א) הבדיקה החוזרת הראשונה

שנתיים לאחר הבדיקה הראשונית, והיא תכלול את כל הבדיקות המנויות בתקנה 15(א);

(ב) בדיקה חוזרת שניה ואילך -

שנתיים לאחר הבדיקה שקדמה לה, והיא תכלול את כל הבדיקות המנויות בתקנה 15(א).

(ג) נעדר עובד מן העבודה למעלה מחודשיים בשל מחלה ריאתית ממושכת, לא יעסק כעובד חשוף לאבק מזיק, אלא אם כן עבר בדיקה רפואית חוזרת נוספת בידי רופא מורשה, שיקבע את המשך התאמתו לעבוד בחשיפה לאבק מזיק.

(ד) רופא מורשה ומפקח עבודה שהוא רופא יכולים להורות על ביצוע הבדיקות, לגבי עובד חשוף לאבק מזיק, בתאריכים מוקדמים יותר.

לידיעה, גם לאחר הפסקת העבודה יש לערוך בדיקה רפואית לעובד (תקנה 14):

תק' תשנ"ח-1998 תק' תש"ס-2000

(ה) (1) הפסיק עובד החשוף לאבק מזיק לעבוד בעבודה בחשיפה לאבק מזיק, שמקורו אסבסט (להלן - עובד לשעבר), יודיע לו מעבדו כי עליו לעבור בדיקות מעקב רפואיות בידי רופא מורשה משירות רפואי מוסמך, אחת לכל שלוש שנים;

(2) המעביד יעביר לרופא המחוזי של משרד הבריאות את כל הפרטים המזהים של העובד לשעבר ותקופת עבודתו, וכן, יעזור באיתור העובד לשעבר לצורך ביצוע בדיקות המעקב;

(3) השירות הרפואי המוסמך יזמין את העובד, בהודעה בכתב שתישלח בדואר רשום וימלא כרטיס בדיקות רפואיות, כאמור בתקנה 17 לכלל אדם הנבדק על ידו שהעתק שלו יישלח לוועדה הרפואית;

ניתן לראות את התקנות בכתובת:

https://www.nevo.co.il/law_html/Law01/051_033.htm

- לתשומת לב, במידה שהניטור התעסוקתי מראה שאין חשיפה של עובד אל מעבר לתקני החשיפה התעסוקתיים המותרים, כמו במקרה שצינת עובדי המחצבה (תוצאת הניטור הייתה מתחת לסף הרגישות של הבדיקה האנליטית) - אין העובד מוגדר כעובד באבק מזיק, ולכן, לא חלה על המעביד חובת עריכת בדיקות רפואיות והן בגדר רשות.

- בכל מקרה, משום שזהו נושא רגיש מבחינה בריאותית, גם אם לא נמצא שעובד "נופל" להגדרה של "עובד באבק מזיק" מומלץ להתייעץ עם רופא תעסוקתי בדבר נחיצות מעקב רפואי.

מידע נוסף

ראו "חשיפה תעסוקתית לאבק מזיק מתוך חלק ג' - מחלות ריאה במקומות העבודה" בנושא פיקוח רפואי ובדיקות מעקב לעובדים החשופים לאבק מזיק - עמוד 169.

https://www.osh.org.il/uploadfiles/b112_10_avak-mezik.pdf

בברכה

יפעת זר

שאלה:

האם ניתן לבצע עבודת גלישה בשעות

הלילה/חשכה? - 68251

התשובה:

על פי ההגדרה של "תקנות הבטיחות בעבודה (עבודה בגובה), תשס"ז-2007", "עבודת גלישה" היא:

עבודה בגובה, המחייבת גישה באתר העבודה באמצעות תילוי מלא בחבלים, למעט עבודה במסגרת פעילות ספורטיבית;

ביצוע עבודת גלישה בשעות החשכה מהווה סוג של עבודת גלישה לפי התקנות האמורות, וחייבת להתבצע כדרישות הרלוונטיות של התקנות. תקנה 34 סעיף 6 מגדירה את התנאים.

כמו כן, ראה תקנה 12, סעיפים 5 ו-6.

מהתקנות:

ביצוע עבודות גלישה

34. מנהל מקצועי יודא כי לא תבוצע עבודת גלישה אלא בהתקיים הוראות אלה:

(1) באתר שמתבצעת העבודה קיים ומנוהל פנקס;

(2) אזור סכנה שקיימת בו תנועת כלים ממונעים, עובדים ועוברי אורח, יסומן וישולט למניעת הימצאות אנשים בו; כמו כן, יימצא באזור זה תמיד אדם נוסף על גולשי הבניין, מטעם המבצע, שיסייע לגולשים, יהיה בקשר עין עמם וימנע, ככל האפשר, הימצאות של אנשים בו;

(3) העגינה של חבלי התילוי והאבטחה תתבצע על פי תרשים מפורט שיכין המנהל המקצועי ואשר יימצא לביקורת בפנקס באתר;

(4) בפריטי הצמ"א להגנה מפני נפילה התקיימו לפני תחילת יום עבודה, המפורטים להלן, והוא אישר זאת בחתימתו בפנקס:

(א) הם נבדקו בקפידה על ידי גולש הבניין לפי הוראות היצרן

המצוינות במפרטים הטכניים;

(ב) חבלי התילוי והאבטחה מעוגנים

באופן בטוח;

(5) בכל שימוש בחבלי תילוי ואבטחה,

שקיימת בו סכנת שחיקה של החבלים, כתוצאה מחיכוכם, לרבות במעבר פינה, ייעשה שימוש בשרוולי מגן או במגן פינה;

(6) עבודת גלישה בין שקיעת השמש לזריחתה, בתנאי ראות לקויים, בזמן רוחות חזקות, גשם שוטף, שלג או ברד, תתבצע רק לפי הנחיות בטיחות מפורשות בכתב שנתן המבצע, לרבות בדבר אופן ביצוע העבודה וכל הציוד הנדרש;

(7) החומרים, הכלים והציוד הדרושים לאדם לביצוע משימתו יאובטחו מפני נפילה ויימצאו, לפי הצורך, בכלי קיבול מתאים;

(8) לא ייעשה שימוש בעבודת גלישה באש, בריתוך, בחומרים משתכים, במכשיר השחזה, מכשיר חיתוך וכיוצא באלה, אלא אם כן אושרה בידי המבצע בכתב, ובלבד שהותקנה אבטחה נוספת על ידי כבלי פלדה המחוברים לרתמת בטיחות בגלישה מאחור (בגב גולש הבניין) או בחבלים בעלי מעטפת עמידה לחום וחומרים משתכים, והדבר צוין בהודעה המוקדמת למפקח עבודה אזורי כאמור בתקנה 59, אם נדרשה הודעה כאמור.

תנאים לביצוע עבודה בגובה

12. מבצע לא יעסיק עובד בעבודה בגובה אלא בהתקיים תנאים אלה:

(1) העבודה מתואמת עם תופש המפעל ונעשית בידיעתו;

(2) אזור סכנה שקיימת בו תנועת כלים ממונעים ועובדים לרבות עוברי אורח, יסומן וישולט למניעת הימצאותם בו; גידור ושילוט אתר בנייה ישמש חלופה מתאימה לדרישת סימון ושילוט כאמור; הוראות פסקה זו לא יחולו על עבודות פריקה וטעינה של אוניות בנמלים;

(3) בעת ביצוע עבודה בגובה באתר, יימצא תמיד במפלס הקרקע אדם

בגיר מטעם המבצע, נוסף על העובד או על העובדים, המבצעים את העבודה בגובה, למעט בעת ביצוע עבודה באמצעות פיגום ממוכן;

(4) האדם הנוסף כאמור בפסקה (3) יקיים קשר עין עם העובדים בגובה, יסייע להם ככל הנדרש וימנע, ככל האפשר, התקהלות אנשים באזור הסכנה;

(5) עבודה בגובה, בין שקיעת השמש לזריחתה, בתנאי ראות לקויים, בזמן רוחות חזקות, גשם שוטף, שלג או ברד, תתבצע רק לפי הנחיות בטיחות מפורשות בכתב שנתן המבצע, לרבות בדבר אופן ביצוע העבודה וכל הציוד הנדרש, שיקבע המבצע באופן כללי או לעבודה מסוימת;

(6) עבודה בגובה כאמור בפסקה (5) אפשרית בהתקיים לפחות אחד מאלה:

(א) משטח העבודה מצויד בתאורה נאותה ויציבה;

(ב) קיימת תאורה נאותה מן הקרקע;

(ג) העובד מצויד בפנס תקני ותקין המותקן באופן יציב על קובע המגן שלו;

(7) בעבודה המבוצעת תוך שימוש בקווי עיגון קבועים, הוצג בפני המבצע, סמוך לתחילת העבודה, עותק מבדיקת קווי העיגון, כאמור בתקנה 11(3);

(8) החומרים, הכלים והציוד הדרושים לאדם לביצוע משימתו יאובטחו מפני נפילה ויימצאו לפי הצורך, בכלי קיבול מתאים;

(9) נשלחה הודעה מוקדמת כאמור בתקנה 59 אם נדרשה הודעה כאמור, ולא התקבלה התנגדות מצדו של מפקח עבודה אזורי לביצוע העבודה בגובה, כאמור בתקנה 60.

בברכה

דוד זיו ■